

Türkiye’de Pazarlama Bilim Alanındaki Öğretim Üyelerinin Profillerinin İncelenmesi

Examining the Profiles of Faculty Members in the Field of Marketing Science in Türkiye

Neslihan Vayısoğlu¹ , Adnan Duygun²

¹ Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

² İstanbul Gelişim Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, İstanbul

Özet

Araştırmanın temel amacı, Türkiye’deki üniversitelerde pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin profillerinin incelenmesidir. Veriler YÖK Akademik veri tabanından elde edilmiş, verilerin analizi için ise içerik analizinden yararlanılmıştır. Analiz için kullanılan kriterler sırasıyla; cinsiyet, üniversite türü, unvan, anahtar kelimeler ve yayın türleridir. Araştırma kapsamına pazarlama bilim alanındaki 857 öğretim üyesi dahil edilmiş, öğretim üyelerinin büyük çoğunluğunun devlet üniversitelerinde (641 öğretim üyesi, %74,8) çalıştıkları ortaya çıkmıştır. Pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin en çok çalıştığı beş anahtar kelimenin sırasıyla; “Tüketici Davranışları”, “Ürün ve Marka Yönetimi”, “Dijital Pazarlama”, “Hizmet Pazarlaması” ve “Pazarlama Araştırmaları” olduğu tespit edilmiştir. Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki 857 öğretim üyesi, 170 üniversiteye dağılmıştır. En çok pazarlama bilim alanında öğretim üyesine sahip ilk üç üniversitenin ise sırasıyla Marmara Üniversitesi (23 öğretim üyesi), Dokuz Eylül Üniversitesi (22 öğretim üyesi) ve İstanbul Üniversitesi (18 öğretim üyesi) olduğu ortaya çıkmıştır. Son olarak yayın sayıları incelenmiştir. Genel olarak “Profesör” unvanlı öğretim üyelerinin ortalama akademik yayın sayısının diğer öğretim üyelerine kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Öğretim Üyeleri, Pazarlama, Üniversiteler

İşletmelerin önemli fonksiyonlarından birinin pazarlama olduğunu söylemek mümkündür. Pazarlama aynı zamanda müşteriler ile temas eden, onların ihtiyaç ve isteklerini karşılayan hatta yön veren işletme fonksiyonlarından biridir. Bu açıdan akademik olarak da bilim insanlarının çalışma yaptıkları bir bilim alanıdır.

Akademik alanda en büyük katkıyı genel olarak öğretim üyelerinin sağladığını gözlemlemek mümkündür. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa (1981) göre öğretim üyeleri “Yükseköğretim kurumlarında görevli profesör,

Abstract

The main purpose of the study is to examine the profiles of faculty members in the field of marketing science at universities in Türkiye. The data were obtained from the YÖK Academic database, and content analysis was used for the analysis of the data. The criteria used for the analysis are gender, university type, title, keywords, and publication types, respectively. 857 faculty members in the field of marketing science were included in the research, and the results show that the majority of faculty members (641 faculty members, 74.8%) work at state universities. The findings highlight that the five keywords that faculty members in the field of marketing science research about the most are “Consumer Behaviors”, “Product and Brand Management”, “Digital Marketing”, “Service Marketing” and “Marketing Research”. In Türkiye, 857 faculty members in the field of marketing science are employed at 170 universities. It was revealed that the first three universities with the highest number of faculty members in the field of marketing science are Marmara University (23), Dokuz Eylül University (22) and Istanbul University (18), respectively. Finally, the number of publications was examined. The average number of academic publications of faculty members with the title of “Professor” was found to be higher compared to other faculty members.

Keywords: Faculty Members, Marketing, Universities

doçent ve doktor öğretim üyeleridir” şeklinde ifade edilmektedir. Yine 2547 sayılı kanunda (1981) “Profesör: En yüksek düzeydeki akademik ünvana sahip”, “Doçent: Üniversitelerarası Kurul tarafından verilen doçentlik akademik ünvanına sahip” ve son olarak “Doktor Öğretim Üyesi: Doktora çalışmalarını başarı ile tamamlamış, tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık ünvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olan akademik ünvana sahip” kişiler olarak ifade edilmektedirler.

İletişim / Correspondence:

Doç. Dr. Adnan Duygun
İstanbul Gelişim Üniversitesi,
İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler
Fakültesi, İşletme Bölümü, İstanbul
e-posta: aduygun@gelisim.edu.tr

Yükseköğretim Dergisi / TÜBA Higher Education Research/Review (TÜBA-HER), 14(2), 9-22. © 2024 TÜBA

Geliş tarihi / Received: Şubat / February 9, 2023; Kabul tarihi / Accepted: Ağustos / August 4, 2023

Bu makalenin atıf künyesi / How to cite this article: Vayısoğlu, N. ve Duygun, A. (2024). Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin profillerinin incelenmesi. *Yükseköğretim Dergisi*, 14(2), 9-22. doi: 10.53478/yuksekogretim.1248854

“Bu çalışma, Doç. Dr. Adnan Duygun danışmanlığında Neslihan Vayısoğlu tarafından hazırlanan “Türkiye’de Pazarlama Alanında Çalışan Öğretim Üyelerinin Profillerinin İncelenmesi: YÖK Akademik Örneği” başlıklı yüksek lisans dönem projesinden yararlanılarak üretilmiştir.”

ORCID: N. Vayısoğlu: 0000-0002-1801-2662; A. Duygun: 0000-0003-4026-4054.

Bu çalışmada, Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin akademik profillerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada sırasıyla; literatür, yöntem, bulgular ile sonuç ve öneriler başlıklarına yer verilmiştir.

Literatür

Literatürde, Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin profillerini inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak Türkiye’deki akademisyenlerin profillerini belirlemeye yönelik olarak yapılan çalışmalar literatürde yer almaktadır. Bu çalışmada da Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyeleri çalışma kapsamına alınmış, dolayısıyla da literatür açısından Türkiye bazında yapılmış, öne çıkan çalışmalara yer verilmiştir.

Bu çalışmaya en yakın olabilecek çalışmalardan birinin Demirtaş (2022) tarafından yapılan “Türkiye’de Pazarlama Alanında Yer Alan Kadın Akademisyenlerin Profilleri Üzerine Bir Araştırma” başlıklı çalışma olduğunu söylemek mümkündür. Çalışmada “YÖK Akademik” platformu üzerinden 660 kadın akademisyen incelenmiştir. Yayımlanan akademik eser sayısının toplamda 17.942 olduğu ve akademik eserlerin %46’sının “Profesör Dr.” ve “Doçent Dr.” ünvanlı akademisyenler tarafından yapıldığı belirlenmiştir. Akademisyenlerin çalışma alanları açısından yoğun olarak “tüketici davranışları, hizmet pazarlaması ve dijital pazarlama” alanlarına yöneledikleri tespit edilmiştir.

Akademisyen profilleri açısından Türkiye’de yapılan bir diğer çalışma ise Akgül ve Akdağ (2018) tarafından gerçekleştirilen, “İletişim Eğitimi ve Disiplinlerarasılık: İletişim Fakültelerindeki Akademisyen Profili Üzerine Bir Değerlendirme” başlıklı çalışmadır. Kamu üniversiteleri bünyesinde yer alan 38 iletişim fakültesi araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Elde edilen sonuca göre kamu üniversitelerindeki iletişim fakültelerinin, hem sosyal bilimler hem de fen bilimleri disiplinlerinden, akademik formasyona sahip öğretim üyesi kompozisyonuna sahip olduğu belirlenmiştir. Çalışmadaki veriler, YÖK akademik arama motorundan ve üniversitelerin kurumsal web sayfalarına başvurularak elde edilmiştir. Araştırma kapsamına dahil edilen öğretim üyesi sayısı ise 678 olmuştur.

Baytok ve ark. (2019) “Turizm/Turist Rehberliği Bölümü Akademisyenlerinin Profili: Türkiye Üniversiteleri Örneği” başlıklı çalışmalarında; Türkiye’deki 32 fakülte ve yüksekokulda yer alan “turizm rehberliği” bölümlerinde görevli 196 ve 28 meslek yüksekokulunda “turist rehberliği” programlarındaki 75, toplam 271 öğretim elemanını çalışma kapsamına dahil etmişlerdir. Akademik ünvan olarak %34,7 ile doktor öğretim üyelerinin öne çıktığı ortaya konmuştur. Çalışmada ilk olarak ÖSYM’nin 2018 yılı tercih kılavuzu incelenmiş ve 2018-2019 eğitim-öğretim yılında çalışma kapsamındaki bölümlere/programlara yönelik hali hazırda öğrenci kabul eden fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokulları ve ait oldukları üniversiteler tespit edilmiştir. İkinci olarak ise üniversitelerin web siteleri, akademik bilgi veya veri yönetim sistemleri ile YÖK

Akademik veri tabanı taranmıştır. Bilgilerine ulaşılamayan akademik personel için ilgili kurumların öğrenci işleri veya idare sekreterleri ile görüşülmüştür.

Özdemirkıran ve Öner (2017) “Türkiye’de Kadın Uluslararası İlişkiler Akademisyenlerinin Profili: Marmara Bölgesi” başlıklı çalışmayı ortaya koymuşlardır. Araştırma kapsamına dahil edilen bölgede devlet ve vakıf üniversitelerinde görevli toplam 124 kadın Uluslararası İlişkiler akademisyeni (22 Profesör, 36 Doçent, 66 Yardımcı Doçent) olduğu belirlenmiştir. Çalışmada kullanılan anket İstanbul, Edirne, Kocaeli, Yalova, Tekirdağ ve Sakarya’daki üniversitelerde görevli olan ve Uluslararası İlişkiler alanında faaliyet gösteren 27 kadın akademisyene uygulanmıştır. Ayrıca bu akademisyenlerden 22’si ile de derinlemesine görüşme yapılmıştır.

Can ve Ceylan (2022) “Turizm Bölümlerinde Yöneticilik Yapan Akademisyenlerin Eğitim Profili” başlıklı çalışmayı gerçekleştirmişlerdir. Çalışmada lisans düzeyindeki turizm bölümlerinde yöneticilik yapan akademisyenlerin eğitim profilleri ele alınmıştır. Araştırmada yer alan veriler “YÖK Akademik” web sitesi ile ilgili üniversitelerin kendi web sitelerinden elde edilmiştir. Ortaya çıkan sonuçlara göre dekan ve müdürlerin lisanslarının %31,2’si, yüksek lisanslarının %34’ü ve son olarak doktoralarının %27,6’sı doğrudan turizm bilim alanıyla ilgilidir. Dekan yardımcıları ve müdür yardımcıları açısından ise bu oranlar; lisans %65,6, yüksek lisans %53,9 ve doktora %56,8 şeklindedir. Son olarak bölüm başkanlarının doğrudan turizm bilim dalı ile ilgili dağılımları; lisans %71,1, yüksek lisans %66,4 ve doktora %62’dir.

Turizm alanında yapılan bir başka çalışma ise Temizkan ve Behremen (2017) tarafından ortaya konan, “Turizm Yükseköğretimi Veren Kurumlarda Görevli Akademisyenlerin Profili” başlıklı çalışmadır. Yazarlar, mezunların niteliğinin onları yetiştiren akademisyenlerin profiline bağlı olduğu varsayımından hareketle çalışmalarını gerçekleştirmişlerdir.

Nas ve Çelik (2013) tarafından ortaya konan “Türkiye’deki Denizcilik Eğitimi Veren Kurumların Akademisyen Profili” başlıklı çalışma, Türkiye’de lisans düzeyinde eğitim veren denizcilik eğitim kurumlarındaki deniz kökenli akademisyenlerin profillerinin tespitine yöneliktir. Araştırmada yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmada, denizcilik alanındaki akademik hayatın özendirilmesine, teşvik edilmesine ve güçlendirilmesine vurgu yapılmıştır.

Erişti (2013), “Türk Üniversitelerinde Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalında Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Profilleri” başlıklı çalışmayı ortaya koymuştur. Araştırmada yer alan veriler, 28 farklı üniversitedeki 105 öğretim elemanından, araştırmacının geliştirdiği 59 sorudan oluşan bir veri toplama aracı ile elde edilmiştir. Araştırmada ortaya çıkan sonuçlara göre öğretim elemanlarının yetiştirildikleri kaynaklar, akademik ve bilimsel üretkenlik açısından gelişimleri ile eğitim programları ve öğretim alanına ilişkin görüşleri bakımından farklılıklar bulunmaktadır.

Özer ve ark. (2007) “Teknik Eğitim Fakültelerinde Öğretim Elemanı Profili” başlıklı çalışmalarında, söz konusu fakülteler açısından üzerinde durulması gereken sorunları ifade etmişlerdir. Bunları; pekçok öğretim elemanının öğretmenlik formasyonuna sahip olmaması, uzmanlık alanlarına göre özellikle atölye ve laboratuvarlarda, teknolojiyi takip etmekte ve uygulamakta yetersiz kalmaları ve son olarak öğretim elemanı sayısının yetersizliği şeklinde sıralamışlardır.

Çilsalar (2011) Erciyes Üniversitesi örneğinde, öğretim üyelerinin profilini ortaya koyan bir yüksek lisans tezi hazırlamıştır. Öğretim üyelerine anket uygulanmış; cinsiyet, yaş ve ünvanlara göre yaşadıkları sorunların farklılaşp farklılaşmadığı araştırılmıştır.

Kölgeliler ve Efiltili Atay (2022), “Türkiye’de Devlet Üniversitelerinde İletişim Eğitimi Veren Meslek Yüksekokulu Programlarının Öğretim Elemanı Profili” başlıklı çalışmayı gerçekleştirmişlerdir. İçerik analizi yardımıyla 68 devlet üniversitesi bünyesindeki 117 meslek yüksekokulunda, iletişim bilim alanında yer alan 153 programdaki 438 öğretim elemanına ulaşılmıştır. Öğretim elemanlarının önemli bir kısmının yüksek lisans ve doktora sahibi olduğu ve ağırlıklı olarak iletişim alanını tercih ettikleri belirlenmiştir.

Çiçek (2022) “Coğrafya Bölümleri Kadrosundaki Coğrafya Alan Dışı Eğitimi Öğretim Üyelerinin Profilleri” başlıklı çalışmayı ortaya koymuştur. Çalışmada, örgün öğretim yapan 46 coğrafya bölümündeki öğretim üyelerinin mezun oldukları lisans, yüksek lisans ve doktora programları incelenmiş, farklı alanlardaki programlarından mezun olan öğretim üyelerinin tüm öğretim üyeleri içerisindeki dağılımına bakılmıştır. Coğrafya/sosyal bilimler eğitimi dahil olmak üzere farklı alanda eğitim almış olanların dağılımı; lisans düzeyinde %35,9, yüksek lisans düzeyinde %18,4 ve son olarak doktora düzeyinde %14,9 şeklinde gerçekleşmiştir.

Aslan ve ark. (2020) ise “Türkiye’de Yükseköğretimde Muhasebe-Finans Öğretim Elemanı Dağılımlarının İncelenmesi” başlıklı çalışmalarında; durum tespiti yapmayı amaçlamışlar ve 2021 öğretim elemanının aktif olarak çalıştığını belirlemişlerdir.

Dönmez ve Özsoy (2013) “Türkiye’de Hemşirelik Yüksekokullarında Araştırma Görevlisi Profili” başlıklı çalışmalarını, devlet üniversitelerindeki hemşirelik yüksekokullarında görevli araştırma görevlileri ile gerçekleştirmişlerdir. Araştırma görevlilerinin memnuniyet düzeylerinin orta olduğu ve en fazla kadro sorunları yaşadıkları tespit edilmiştir.

Dönmez ve Özsoy (2013) tarafından yapılan çalışmanın paralelinde gerçekleştirilen bir başka çalışma ise Kurban-Kuzu ve Ulusoy (2008) tarafından ortaya konan “Hemşirelik Doktora Derecesine Sahip Öğretim Üyelerinin Uluslararası

Atıf İndeksleri Kapsamındaki Dergilerde Yayımlanan Bilimsel Makalelerinin Profili” başlıklı çalışmadır. Yazarlar, hemşirelik alanında çalışan 231 öğretim üyesinin %39,0’unun atıf indeksleri (SCI-Exp, SSCI) kapsamındaki dergilerde makalesi olduğunu, toplamda ise 124 makalenin yayımlandığını belirlemişlerdir.

Çakır Koçak ve ark. (2017), “Türkiye’de Ebelik Bölümlerinin Akademik ve Fiziki Profili” başlıklı çalışmalarında, ebelik bölümlerinde yer alan öğretim elemanı sayısının ve fiziki profillerinin yetersiz olduğunu ortaya koymuşlardır.

Çiçekdağı (2021), “İlk Bakışta Felsefe Bölümlerimizin ve “Felsefe Bilim Alanı” ile İlişkili Öğretim Üyelerimizin Profili” başlığını taşıyan çalışmada, YÖK ve üniversite verilerine göre 69 felsefe bölümünün olduğunu, “Profesör”, “Doçent” ve “Doktor Öğretim Üyesi” kadrosunda toplam 452 öğretim üyesi bulunduğunu tespit etmiştir.

Yöntem

Bu kısımda sırasıyla; araştırmanın amacı ve soruları, evren ve örneklem ile kapsam ve kısıtlar, araştırmanın varsayımları ve son olarak veri toplama aracı ve analizi başlıklarına yer verilmiştir.

Araştırmanın Amacı ve Soruları

Araştırmanın temel amacı, Türkiye’deki üniversitelerde pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin profillerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır:

- Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin cinsiyet açısından dağılımı nasıldır?
- Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin çalıştıkları üniversitelerin türüne göre dağılımı ne durumdadır?
- Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin çalıştıkları üniversite türüne göre cinsiyet dağılımı nasıldır?
- Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin ünvanları açısından dağılımı ne şekildedir?
- Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin ünvanlarına göre cinsiyet dağılımı nasıldır?
- Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin ünvanları açısından üniversite türlerine göre dağılımı ne durumdadır?
- Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin anahtar kelimeler bazında dağılımı nasıldır?
- Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin görev aldıkları üniversiteler ve üniversitelerin buldukları şehirler bazında ünvan dağılımları ne durumdadır?
- Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin ünvan bazında yayın ortalamaları ve yayın türlerine göre (kitap, kitap bölümü, makale ve bildiri) dağılımları nasıldır?

Evren ve Örneklem ile Kapsam ve Kısıtlar

Araştırmanın evrenini, Türkiye’deki üniversitelerde pazarlama bilim alanındaki öğretim üyeleri oluşturmaktadır. Araştırmada tam sayıma gidilmiş ve örnekleme yöntemlerine başvurulmamıştır. Türkiye’deki üniversitelerden kasıt, devlet ve vakıf üniversiteleri ile vakıf meslek yüksekokulları (vakıf MYO) da dahil olmak üzere (YÖK Üniversiteler, 2023; YÖK Akademik Üniversiteler, 2022) Türkiye’deki tüm yükseköğretim kurumlarıdır.

Türkiye’deki üniversitelerde pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerine ulaşmak için “YÖK Akademik” veri tabanından yararlanılmıştır (YÖK Üniversiteler, 2022). YÖK Akademik veri tabanı üzerinden önce “Sosyal-Beşeri ve İdari Bilimler Temel Alanı” ardından bilim alanı olarak “Pazarlama” seçilerek öğretim elemanlarının listesine ulaşılmıştır. Sonrasında “Ünvanlar” kısmından “Profesör”, “Doçent” ve “Doktor Öğretim Üyesi” seçenekleri işaretlenerek filtreleme yapılmış ve Türkiye’de pazarlama bilim alanında çalışan “öğretim üyesi” listesine ulaşılmıştır.

Araştırmada kısıtlar da yer almaktadır. Bunlardan ilki Türkiye’deki üniversitelerde pazarlama bilim alanında çalışan öğretim üyelerinin araştırma kapsamına dahil edilmesidir. Diğer bir ifadeyle, araştırma kapsamı Türkiye ile kısıtlanmıştır. Bir başka kısıt ise araştırmaya öğretim üyelerinin (Profesör, Doçent ve Doktor Öğretim Üyesi) dahil edilmiş olmasıdır. Son olarak araştırma kapsamında incelenecek bilimsel yayın türleri de bir kısıt olarak belirlenmiş, araştırma kapsamında öğretim üyelerine ait kitap, kitap bölümü, makale ve bildiriler ele alınmıştır.

Araştırmanın Varsayımları

Araştırma varsayımlarını ise maddeler halinde şu şekilde ifade etmek mümkündür:

- Türkiye’deki üniversitelerde pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin YÖK Akademik bilgilerini, doğru bir şekilde ve zamanında girdikleri, dolayısıyla akademik bilgilerini sürekli olarak güncel tuttıkları varsayılmıştır.
- Profil bilgilerinin dinamik olarak sürekli güncellenebilme ihtimali olduğu ve bu nedenle araştırmanın, verilerin toplandığı 11.12.2022-19.12.2022 tarihleri arasındaki güncel durumu yansıttığı varsayılmıştır.
- Uzmanlık alanlarının ünvan sahibi olduktan sonra daha belirgin olarak ortaya çıkabildiği varsayılmıştır. Bu nedenle araştırma kapsamına öğretim üyeleri dahil edilmiştir.

Veri Toplama Aracı ve Analizi

Araştırma verileri 11.12.2022-19.12.2022 tarihleri arasında YÖK Akademik veri tabanından elde edilmiştir (YÖK Akademik Üniversiteler, 2022). Verilerin analizi için ise içerik analizinden yararlanılmıştır. Analiz için kullanılan kriterler sırasıyla; cinsiyet, üniversite türü, ünvan, anahtar kelimeler ve yayın türleri şeklinde sıralanmaktadır.

Araştırmada, bilimsel araştırma ve yayın etiğine uygun hareket edilmiştir. TR Dizin yardım masasında yazan “Ne tür bir çalışma etik kurul incelemesi gerektirmez?” başlıklı açıklama, “Düzenli olarak yayınlanan çalışma türlerinden sistematik derlemeler, tartışma makaleleri ve uygun şekilde anonimleştirilmiş veri setlerinin ikincil analizleri etik kurul incelemesi gerektirmez. Ancak, bu tür çalışmalarda makalenin yöntemler bölümünde etik hususlara ilişkin durumu açıkça belirtilmelidir.” şeklindedir (TR Dizin Yardım Masası, 2023). Bu açıklamadan hareketle, araştırmada kullanılan verilerin elde edildiği YÖK Akademik veri tabanı, kamuya açık olduğundan etik kurul onayına ihtiyaç duyulmamıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu kısmında, Türkiye’de pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin profillerinin incelenmesinde; cinsiyet dağılımı, üniversite türüne göre dağılım, üniversite türüne göre cinsiyet dağılımı, ünvan dağılımı, ünvana göre cinsiyet dağılımı, ünvanlar açısından üniversite türlerine göre dağılım, anahtar kelimeler bazında dağılım, üniversiteler ve üniversitelerin bulunduğu şehirler bazında ünvan dağılımı ve son olarak ünvan bazında yayın ortalamaları ve yayın türlerine göre dağılım üzerinde durulmuştur.

■ **Tablo 1.**
Öğretim Üyelerinin Cinsiyet Dağılımı.

Cinsiyet	Frekans	(%)
Kadın	445	51,9
Erkek	412	48,1
Toplam	857	100,0

■ **Tablo 1’de** araştırma kapsamına dahil edilen 857 öğretim üyesinin cinsiyetlerine göre dağılımı yer almaktadır. Kadın öğretim üyelerinin sayısının 445 (%51,9) ve erkek öğretim üyelerinin sayısının ise 412 (%48,1) olduğu görülmektedir.

■ **Tablo 2.**
Öğretim Üyelerinin Üniversite Türüne Göre Dağılımı.

Üniversite Türü	Frekans	(%)
Devlet	641	74,8
Vakıf	214	25,0
Vakıf MYO	2	0,2
Toplam	857	100,0

■ **Tablo 2’de** öğretim üyelerinin üniversite türüne göre dağılımı bulunmaktadır. Devlet üniversitelerinde çalışan öğretim üyelerinin sayısı 641 (%74,8) iken vakıf üniversitelerinde çalışan öğretim üyelerinin sayısı ise 214 (%25,0) şeklindedir. Vakıf meslek yüksekokullarında (Vakıf MYO) görevli öğretim üyesi sayısı ise 2 (%0,2) olarak belirlenmiştir.

Tablo 3. Öğretim Üyelerinin Çalıştığı Üniversite Türüne Göre Cinsiyet Dağılımı.

Üniversite Türü	Cinsiyet			
	Kadın		Erkek	
	Frekans	(%)	Frekans	(%)
Devlet	314	70,6	327	79,4
Vakıf	129	29,0	85	20,6
Vakıf MYO	2	0,4	0	0,0
Toplam	445	100,0	412	100,0

Tablo 3 öğretim üyelerinin çalıştığı üniversite türüne göre cinsiyet dağılımını göstermektedir. Hem kadın (314 kişi, %70,6) hem de erkek (327 kişi, %79,4) öğretim üyelerinin büyük çoğunluğu devlet üniversitelerinde çalışmaktadır.

Tablo 4. Öğretim Üyelerinin Ünvan Dağılımı.

Ünvan	Frekans	(%)
Profesör	201	23,5
Doçent	195	22,7
Doktor Öğretim Üyesi (Ünvan: Doçent)	55	6,4
Doktor Öğretim Üyesi	406	47,4
Toplam	857	100,0

Tablo 4’de öğretim üyelerinin ünvan bazında dağılımları yer almaktadır. 201 (%23,5) “Profesör”, 195 (%22,7) “Doçent”, 55 (%6,4) ünvanı “Doçent” olan “Doktor Öğretim Üyesi” ve son olarak 406 (%47,4) “Doktor Öğretim Üyesi” bulunmaktadır.

Tablo 5. Öğretim Üyelerinin Ünvanlarına Göre Cinsiyet Dağılımı.

Ünvan	Cinsiyet			
	Kadın		Erkek	
	Frekans	(%)	Frekans	(%)
Profesör	100	22,5	101	24,5
Doçent	100	22,5	95	23,1
Doktor Öğretim Üyesi (Ünvan: Doçent)	34	7,6	21	5,1
Doktor Öğretim Üyesi	211	47,4	195	47,3
Toplam	445	100,0	412	100,0

Tablo 5 öğretim üyelerinin ünvanlarına göre cinsiyet dağılımını ortaya koymaktadır. Her ne kadar toplama bakıldığında kadın (445) öğretim üyelerinin erkek (412) öğretim üyelerine göre sayılarının bir miktar fazla olduğu göze çarpsa da genel olarak ünvanlara göre cinsiyet dağılımlarının birbirine yakın değerlerde olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 6. Öğretim Üyelerinin Ünvanları Açısından Üniversite Türlerine Göre Dağılımı.

Ünvan	Üniversite Türü					
	Devlet		Vakıf		Vakıf MYO	
	Frekans	(%)	Frekans	(%)	Frekans	(%)
Profesör	151	23,6	50	23,4	0	0,0
Doçent	154	24,0	41	19,2	0	0,0
Doktor Öğretim Üyesi (Ünvan: Doçent)	47	7,3	8	3,7	0	0,0
Doktor Öğretim Üyesi	289	45,1	115	53,7	2	100,0
Toplam	641	100,0	214	100,0	2	100,0

Tablo 6’da öğretim üyelerinin ünvanları açısından üniversite türlerine göre dağılımı bulunmaktadır. Daha önce Tablo 3’te yer alan verilerde de görülebileceği üzere öğretim üyelerinin büyük çoğunluğu devlet üniversitelerinde çalışmaktadır. Burada Tablo 3’e ilave olarak söylenebilecek bir nokta ise “Doçent” ünvanına sahip olan “Doktor Öğretim Üyeleri” ile ilgilidir ve vakıf (8 öğretim üyesi) üniversitelerine kıyasla devlet (47 öğretim üyesi) üniversitelerinde “Doçent” kadrosu bekleyen çok daha fazla öğretim üyesi olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Öğretim Üyelerinin Anahtar Kelimeler Bazında En Çok Çalıştığı İlk Beş Anahtar Kelime.

Anahtar Kelimeler	Frekans	%
Tüketici Davranışları	494	25,0
Ürün ve Marka Yönetim	229	11,6
Dijital Pazarlama	211	10,7
Hizmet Pazarlaması	208	10,5
Pazarlama Araştırmaları	182	9,2
Diğer	654	33,0
Toplam	1978	100,0

Tablo 7’de ise Türkiye’deki üniversitelerde pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin “anahtar kelimeler” bazında en çok çalıştığı ilk beş anahtar kelime yer almaktadır. Pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin çalışma alanlarını kapsayan ilk beş anahtar kelime sırasıyla; “tüketici davranışları”, “ürün ve marka yönetimi”, “dijital pazarlama”, “hizmet pazarlaması” ve “pazarlama araştırmaları” şeklindedir.

■ **Tablo 8.**

Üniversiteler ve Üniversitelerin Buldukları Şehirler Bazında Öğretim Üyelerinin Unvan Dağılımları.

Üniversite Adı (Alfabetik)	Üniversitenin Bulunduğu Şehir – Üniversite Türü	Profesör	Doçent	Doktor Öğretim Üyesi (Unvan: Doçent)	Doktor Öğretim Üyesi	Toplam
Abdullah Gül Üniversitesi	Kayseri - Devlet				2	2
Adana Alparslan Türkeş Bilim Ve Teknoloji Üniversitesi	Adana - Devlet	1	4			5
Adıyaman Üniversitesi	Adıyaman - Devlet				2	2
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Afyonkarahisar - Devlet	3	2	1	9	15
Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi	Afyonkarahisar -Devlet				1	1
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Ağrı - Devlet				1	1
Akdeniz Üniversitesi	Antalya - Devlet	5	2	2	4	13
Aksaray Üniversitesi	Aksaray -Devlet	2	3		3	8
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	Antalya - Devlet			1	6	7
Altınbaş Üniversitesi	İstanbul - Vakıf		1		2	3
Amasya Üniversitesi	Amasya - Devlet				2	2
Anadolu Üniversitesi	Eskişehir - Devlet	6	3	1	5	15
Ankara Bilim Üniversitesi	Ankara - Vakıf	1			1	2
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Ankara - Devlet	9	2		4	15
Ankara Medipol Üniversitesi	Ankara - Vakıf				1	1
Ankara Üniversitesi	Ankara - Devlet	2	1			3
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	Ankara - Devlet	1	3	1		5
Antalya Akev Üniversitesi (Yeni adı: Antalya Belek Üniversitesi)*	Antalya - Vakıf				2	2
Antalya Bilim Üniversitesi	Antalya - Vakıf				1	1
Ardahan Üniversitesi	Ardahan - Devlet				1	1
Artvin Çoruh Üniversitesi	Artvin - Devlet				1	1
Atatürk Üniversitesi	Erzurum - Devlet	1			5	6
Atılım Üniversitesi	Ankara - Vakıf	1		1		2
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Aydın - Devlet	1	2		4	7
Bahçeşehir Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	3	2		2	7
Balıkesir Üniversitesi	Balıkesir -Devlet	1	1		1	3
Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi	Balıkesir - Devlet	1	4	1	8	14
Bartın Üniversitesi	Bartın - Devlet		1	1	1	3
Başkent Üniversitesi	Ankara - Vakıf	6	2			8
Batman Üniversitesi	Batman - Devlet		1		2	3
Bayburt Üniversitesi	Bayburt - Devlet		3		3	6
Beykoz Üniversitesi	İstanbul - Vakıf		1		5	6
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	Bilecik - Devlet	2	2		3	7
Bingöl Üniversitesi	Bingöl - Devlet				2	2
Boğaziçi Üniversitesi	İstanbul - Devlet	4			2	6

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Bolu - Devlet	1	8		1	10
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Burdur - Devlet		2	1	1	4
Bursa Teknik Üniversitesi	Bursa - Devlet		1		1	2
Bursa Uludağ Üniversitesi	Bursa - Devlet	3	1		1	5
Çağ Üniversitesi	Mersin - Vakıf		2		3	5
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Çanakkale - Devlet		2	1	7	10
Çankaya Üniversitesi	Ankara - Vakıf	1			1	2
Çankırı Karatekin Üniversitesi	Çankırı - Devlet	1			2	3
Çukurova Üniversitesi	Adana - Devlet	5	3			8
Dicle Üniversitesi	Diyarbakır - Devlet			1	1	2
Doğuş Üniversitesi	İstanbul - Vakıf		1		1	2
Dokuz Eylül Üniversitesi	İzmir - Devlet	8	6	2	6	22
Düzce Üniversitesi	Düzce - Devlet	1	5	1	1	8
Ege Üniversitesi	İzmir - Devlet	4	1		4	9
Erciyes Üniversitesi	Kayseri - Devlet	2	2		1	5
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	Erzincan - Devlet			1	4	5
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Eskişehir - Devlet		5		2	7
Eskişehir Teknik Üniversitesi	Eskişehir - Devlet	2			2	4
Fırat Üniversitesi	Elazığ - Devlet		2		1	3
Galatasaray Üniversitesi	İstanbul - Devlet	1	1		1	3
Gaziantep Üniversitesi	Gaziantep - Devlet	1			7	8
Gebze Teknik Üniversitesi	Kocaeli - Devlet	1	1			2
Giresun Üniversitesi	Giresun - Devlet		1		6	7
Gümüşhane Üniversitesi	Gümüşhane - Devlet	1	3		2	6
Hacettepe Üniversitesi	Ankara - Devlet	4			3	7
Hakkari Üniversitesi	Hakkari - Devlet		1			1
Haliç Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	1			2	3
Harran Üniversitesi	Şanlıurfa - Devlet	1	1		1	3
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	Gaziantep - Vakıf		1	1	1	3
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Hatay - Devlet		2		2	4
Hitit Üniversitesi	Çorum - Devlet	2			2	4
İğdir Üniversitesi	İğdir - Devlet		1		1	2
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Isparta - Devlet		1		2	3
İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	Ankara - Vakıf	1	1			2
İnönü Üniversitesi	Malatya - Devlet	1	1		1	3
İskenderun Teknik Üniversitesi	Hatay - Devlet	1			3	4
İstanbul Arel Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	3	1			4
İstanbul Aydın Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	1	2		5	8
İstanbul Beykent Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	4	2		6	12
İstanbul Bilgi Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	1	2	1	9	13
İstanbul Esenyurt Üniversitesi	İstanbul - Vakıf				4	4
İstanbul Galata Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	1	1		2	4

İstanbul Gedik Üniversitesi	İstanbul - Vakıf				2	2
İstanbul Gelişim Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	2	1	1	9	13
İstanbul Kent Üniversitesi	İstanbul - Vakıf		1		1	2
İstanbul Kültür Üniversitesi	İstanbul - Vakıf				1	1
İstanbul Medeniyet Üniversitesi	İstanbul - Devlet	1	1	1	1	4
İstanbul Medipol Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	1	2		4	7
İstanbul Nişantaşı Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	2			8	10
İstanbul Okan Üniversitesi	İstanbul - Vakıf		1		3	4
İstanbul Şişli Meslek Yüksekokulu	İstanbul - Vakıf Meslek Yüksekokulu				1	1
İstanbul Teknik Üniversitesi	İstanbul - Devlet	2		1		3
İstanbul Ticaret Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	2	1	1	1	5
İstanbul Topkapı Üniversitesi	İstanbul - Vakıf		1		3	4
İstanbul Üniversitesi	İstanbul - Devlet	7	2	1	8	18
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	İstanbul - Devlet		1	1	1	3
İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	1	1		1	3
İstinye Üniversitesi	İstanbul - Vakıf				2	2
İzmir Bakırçay Üniversitesi	İzmir - Devlet		1		2	3
İzmir Demokrasi Üniversitesi	İzmir - Devlet		1		1	2
İzmir Ekonomi Üniversitesi	İzmir - Vakıf	3	2		2	7
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	İzmir - Devlet	2	2	1	1	6
İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu	İzmir - Vakıf Meslek Yüksekokulu				1	1
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	İzmir - Devlet	1				1
Kadir Has Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	2		3		5
Kafkas Üniversitesi	Kars - Devlet	2	1		3	6
Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi	Kahramanmaraş - Devlet				1	1
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Kahramanmaraş - Devlet	2			2	4
Karabük Üniversitesi	Karabük - Devlet	1	2		5	8
Karadeniz Teknik Üniversitesi	Trabzon - Devlet	3	1		1	5
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Karaman - Devlet	1	2	1		4
Kastamonu Üniversitesi	Kastamonu - Devlet				1	1
Kayseri Üniversitesi	Kayseri - Devlet				3	3
Kırıkkale Üniversitesi	Kırıkkale - Devlet		2	1	2	5
Kırklareli Üniversitesi	Kırklareli - Devlet	1	1		7	9
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Kırşehir - Devlet		1		3	4
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Kilis - Devlet				1	1
Kocaeli Üniversitesi	Kocaeli - Devlet	2	2		5	9
Koç Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	4	1		3	8
Konya Gıda Ve Tarım Üniversitesi	Konya - Vakıf				1	1
KTO Karatay Üniversitesi	Konya - Vakıf	1			3	4
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	Kütahya - Devlet	2	3		6	11

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi	Kütahya - Devlet				1	1
Malatya Turgut Özal Üniversitesi	Malatya - Devlet			1	1	2
Maltepe Üniversitesi	İstanbul - Vakıf		1		2	3
Manisa Celâl Bayar Üniversitesi	Manisa - Devlet		3	2	3	8
Mardin Artuklu Üniversitesi	Mardin - Devlet				2	2
Marmara Üniversitesi	İstanbul - Devlet	12	7		4	23
MEF Üniversitesi	İstanbul - Vakıf				1	1
Mersin Üniversitesi	Mersin - Devlet	3	1		3	7
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Muğla - Devlet	2	3	3	5	13
Munzur Üniversitesi	Tunceli - Devlet				1	1
Muş Alparslan Üniversitesi	Muş - Devlet				3	3
Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya - Devlet	1	1	2	2	6
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Nevşehir - Devlet	2		1	2	5
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	Niğde - Devlet	3	1	2	1	7
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Samsun - Devlet	1		3		4
Ordu Üniversitesi	Ordu - Devlet				1	1
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Ankara - Devlet		1			1
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Osmaniye - Devlet		1	1	1	3
Ostim Teknik Üniversitesi	Ankara - Vakıf	1	1		1	3
Özyeğin Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	2	2		2	6
Pamukkale Üniversitesi	Denizli - Devlet	3	1	1	8	13
Piri Reis Üniversitesi	İstanbul - Vakıf		1		1	2
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Rize - Devlet		1	1	3	5
Sabancı Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	1			4	5
Sağlık Bilimleri Üniversitesi	İstanbul - Devlet				1	1
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Sakarya - Devlet			1	5	6
Sakarya Üniversitesi	Sakarya - Devlet	6	2		4	12
Samsun Üniversitesi	Samsun - Devlet	1				1
Selçuk Üniversitesi	Konya - Devlet		7	1	4	12
Siirt Üniversitesi	Siirt - Devlet				1	1
Sinop Üniversitesi	Sinop - Devlet				2	2
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	Sivas - Devlet	1	4		10	15
Süleyman Demirel Üniversitesi	Isparta - Devlet	2			2	4
Şırnak Üniversitesi	Şırnak - Devlet		1		2	3
Tarsus Üniversitesi	Mersin - Devlet		2		1	3
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi	Tekirdağ - Devlet	2	1		2	5
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi	Ankara - Vakıf	1			1	2
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Tokat - Devlet		2		3	5
Toros Üniversitesi	Mersin - Vakıf				2	2
Trabzon Üniversitesi	Trabzon - Devlet	1			2	3
Trakya Üniversitesi	Edirne - Devlet		2	3	2	7
Türk Hava Kurumu Üniversitesi	Ankara - Vakıf				2	2

Üniversite	Ünvan	Devlet	Vakıf	Toplam	Ortalama Akademik Yayın Sayısı	
Ufuk Üniversitesi	Ankara - Vakıf		1	1		
Uşak Üniversitesi	Uşak - Devlet	2		4	6	
Üsküdar Üniversitesi	İstanbul - Vakıf		2	2		
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Van - Devlet	1	1	1	3	
Yalova Üniversitesi	Yalova - Devlet	1	1	1	3	6
Yaşar Üniversitesi	İzmir - Vakıf	2	3	2	7	
Yeditepe Üniversitesi	İstanbul - Vakıf	1	3	1	5	
Yıldız Teknik Üniversitesi	İstanbul - Devlet	1	1	1	1	4
Yozgat Bozok Üniversitesi	Yozgat - Devlet	1		5	6	
Yüksek İhtisas Üniversitesi	Ankara - Vakıf		1	1	1	
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	Zonguldak - Devlet	2		1	3	
Toplam (170 Üniversite)		201	195	55	406	857

* Kaynak: 7437 Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 9 Şubat 2023 tarihli ve 32099 sayılı Resmi Gazete.

■ Tablo 8’de öğretim üyelerinin çalıştıkları üniversiteler bazında ünvan dağılımları gösterilmektedir. Türkiye’de 170 üniversitede pazarlama bilim alanında çalışan öğretim üyesi bulunmaktadır. YÖK verilerine göre Türkiye’de 208 üniversite yer almaktadır (YÖK Üniversiteler, 2023). Dolayısıyla Türkiye’deki üniversitelerin %82’sinde pazarlama bilim alanında çalışan öğretim üyesi mevcuttur. En çok pazarlama bilim alanında öğretim üyesine sahip ilk üç üniversite ise Marmara Üniversitesi (23 öğretim üyesi), Dokuz Eylül Üniversitesi (22 öğretim üyesi) ve İstanbul Üniversitesi (18 öğretim üyesi) olarak sıralanmaktadır. Şehirler bazında pazarlama bilim alanında çalışan öğretim üyesi sayısında ise daha fazla üniversitenin olduğu şehirler ön plana çıkmaktadır. En fazla öğretim üyesinin olduğu üç şehir sırasıyla; İstanbul (Devlet: 65, Vakıf: 156, Vakıf MYO: 1 ve toplam: 222 öğretim üyesi), İzmir (Devlet: 43, Vakıf: 14, Vakıf MYO: 1 ve toplam: 58 öğretim üyesi)

ve Ankara (Devlet: 31, Vakıf: 26 ve toplam: 57 öğretim üyesi) şeklindedir. İstanbul, İzmir ve Ankara’daki üniversitelerde, pazarlama bilim alanında çalışan toplam 337 öğretim üyesi bulunmaktadır. Bu sayı, Türkiye’deki üniversitelerde yer alan 857 pazarlama öğretim üyesinin, %39,3’üne denk gelmektedir.

■ Tablo 9 öğretim üyelerinin ünvanlarına göre akademik yayın sayılarını ortaya koymaktadır. Akademik hiyerarşi ile uyumlu bir akademik yayın ortalamasının olduğu görülmektedir. Buna göre “Profesör” ünvanlı öğretim üyelerinin ortalama akademik yayın sayısı 56,7, “Doçent” ünvanlı öğretim üyelerinin ortalama akademik yayın sayısı 45,8, “Doçent” ünvanına sahip Doktor Öğretim Üyelerine ait ortalama akademik yayın sayısı 37,6 ve son olarak “Doktor Öğretim Üyesi” ünvanına sahip öğretim üyelerinin ortalama akademik yayın sayısı ise 20,6 şeklindedir.

■ Tablo 9.

Ünvanlara Göre Akademik Yayınların Dağılımı.

Ünvan	Sayı	Kitap Sayıları		Makale Sayıları		Bildiri Sayıları		Toplam Akademik Yayın Sayısı	Ortalama Akademik Yayın Sayısı
		Kitap	Kitap Bölümü	Ulusal Hakemli	Uluslararası Hakemli	Ulusal Konferanslar	Uluslararası Konferanslar		
Profesör	201	548	1329	2374	3237	984	2926	11398	56,7
Doçent	195	273	1429	1676	2293	825	2426	8922	45,8
Doktor Öğretim Üyesi (Ünvan: Doçent)	55	43	393	441	511	155	525	2068	37,6
Doktor Öğretim Üyesi	406	254	1542	1332	2028	676	2542	8374	20,6
Toplam	857	1118	4693	5823	8069	2640	8419	30762	35,9

■ **Tablo 10.**

Unvanlara Göre Kitap ve Kitap Bölümlerinin Dağılımı.

Unvan	Sayı	Kitap Sayısı	Ortalama Kitap Sayısı	Kitap Bölümü Sayısı	Ortalama Kitap Bölümü Sayısı
Profesör	201	548	2,7	1329	6,6
Doçent	195	273	1,4	1429	7,3
Doktor Öğretim Üyesi (Unvan: Doçent)	55	43	0,8	393	7,1
Doktor Öğretim Üyesi	406	254	0,6	1542	3,8
Toplam	857	1118	1,3	4693	5,5

■ **Tablo 11.**

Unvanlara Göre Makalelerin Dağılımı.

Unvan	Sayı	Ulusal Hakemli Makale Sayısı	Ortalama Ulusal Hakemli Makale Sayısı	Uluslararası Hakemli Makale Sayısı	Ortalama Uluslararası Hakemli Makale Sayısı
Profesör	201	2374	11,8	3237	16,1
Doçent	195	1676	8,6	2293	11,8
Doktor Öğretim Üyesi (Unvan: Doçent)	55	441	8,0	511	9,3
Doktor Öğretim Üyesi	406	1332	3,3	2028	5,0
Toplam	857	5823	6,8	8069	9,4

■ **Tablo 12.**

Unvanlara Göre Konferanslardaki Bildirilerin Dağılımı.

Unvan	Sayı	Ulusal Konferanslarda Sunulan Bildiri Sayısı	Ulusal Konferanslarda Sunulan Ortalama Bildiri Sayısı	Uluslararası Konferanslarda Sunulan Bildiri Sayısı	Uluslararası Konferanslarda Sunulan Ortalama Bildiri Sayısı
Profesör	201	984	4,9	2926	14,6
Doçent	195	825	4,2	2426	12,4
Doktor Öğretim Üyesi (Unvan: Doçent)	55	155	2,8	525	9,5
Doktor Öğretim Üyesi	406	676	1,7	2542	6,3
Toplam	857	2640	3,1	8419	9,8

■ Tablo 10’da öğretim üyelerinin ünvanlarına göre kitap ve kitap bölümleri açısından dağılımları özetlenmiştir. “Profesör” ünvanlı öğretim üyelerinin ortalama kitap sayısının (2,7), diğer öğretim üyelerinden yüksek olduğu göze çarpmaktadır. “Doçent” ünvanlı öğretim üyelerinin ise ortalama kitap bölümü sayısı (7,3) diğer öğretim üyelerinden daha yüksektir.

■ Tablo 11’de öğretim üyelerinin ünvanlarına göre ulusal ve uluslararası hakemli makale dağılımları yer almaktadır. Hem ulusal hem de uluslararası makale sayılarının ortalamalarına bakıldığında, “Profesör” ünvanına sahip

öğretim üyelerinin hem ortalama ulusal hakemli makale sayısında (11,8) hem de ortalama uluslararası hakemli makale sayısında (16,1) diğer öğretim üyelerine nazaran önde olduğu tespit edilmektedir.

■ Tablo 12’de öğretim üyelerinin ünvanlarına göre ulusal ve uluslararası konferanslardaki bildiri dağılımları görülmektedir. ■ Tablo 11’e benzer şekilde “Profesör” ünvanlı öğretim üyelerinin hem ulusal konferanslarda sundukları ortalama bildiri sayısı (4,9) hem de uluslararası konferanslarda sundukları ortalama bildiri sayısı (14,6) diğer öğretim üyelerine kıyasla yüksektir.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki üniversitelerde pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin profillerinin incelenmesidir. Araştırmadaki veriler, 11.12.2022 - 19.12.2022 tarihleri arasında toplanmış (YÖK Akademik, 2022) ve içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırma kapsamına Türkiye'de pazarlama bilim alanında çalışan 857 öğretim üyesi dahil edilmiştir. Öğretim üyelerinin dağılımı; “Profesör” (201), “Doçent” (195), “Doçent” ünvanlı “Doktor Öğretim Üyesi” (55) ve son olarak “Doktor Öğretim Üyesi” (406) şeklindedir.

857 öğretim üyesi cinsiyetlerine göre 445 (%51,9) kadın ve 412 (%48,1) erkek olarak dağılmıştır. Öğretim üyelerinin büyük çoğunluğunun devlet üniversitelerinde (641 öğretim üyesi, %74,8) çalıştıkları ortaya çıkmıştır. Ünvan bazında dağılıma bakıldığında ise “Doktor Öğretim Üyesi” (406 öğretim üyesi, %47,4) ünvanına sahip öğretim üyelerinin, pazarlama bilim alanında çalışan öğretim üyelerinin yarısına yakınına oluşturduğu tespit edilmiştir.

“Doçent” ünvanına sahip olan 55 Doktor Öğretim Üyesinin büyük çoğunluğunun (47 öğretim üyesi) devlet üniversitelerinde çalıştıkları belirlenmiştir. Dolayısıyla vakıf üniversitelerine kıyasla devlet üniversitelerinde “Doçent” kadrosu bekleyen çok daha fazla öğretim üyesi olduğu saptanmıştır. Bu durumu “Devlet Yükseköğretim Kurumlarında Öğretim Elemanı Norm Kadrolarının Belirlenmesine ve Kullanılmasına İlişkin Yönetmelik” (2018) çerçevesinde değerlendirmek mümkündür. Tahtaloğlu (2021) bu durumla ilgili olarak “istihdam ve özellikle terfide ciddi sorunlara neden olacağı” çıkarımında bulunmuştur. Norm kadro yönetmeliğinde yer alan oransal değer sebebiyle “terfi” olarak isimlendirilen atamaların kısıtlandığı gözlemlenmiştir (Tahtaloğlu, 2021). Devlet üniversitelerinde çalışan öğretim üyesi sayılarının, vakıf üniversitelerinde çalışanlara nazaran fazlalığı göz önüne alındığında, bu durumun devlet üniversitelerinde daha çok yaşandığını ifade etmek mümkündür.

Pazarlama bilim alanındaki öğretim üyelerinin en çok çalıştığı beş anahtar kelime ise sırasıyla “Tüketici Davranışları”, “Ürün ve Marka Yönetimi”, “Dijital Pazarlama”, “Hizmet Pazarlaması” ve “Pazarlama Araştırmaları” şeklindedir. Bu durum Demirtaş (2022) tarafından yapılmış çalışma ile de benzerlik göstermektedir.

Türkiye'de pazarlama bilim alanındaki 857 öğretim üyesinin, 170 üniversiteye dağıldığı belirlenmiştir. En çok pazarlama bilim alanında öğretim üyesine sahip ilk üç üniversite ise Marmara Üniversitesi (23 öğretim üyesi), Dokuz Eylül Üniversitesi (22 öğretim üyesi) ve İstanbul Üniversitesi (18 öğretim üyesi) olarak sıralanmıştır.

En fazla öğretim üyesinin olduğu üç şehir ise sırasıyla; İstanbul (Devlet: 65, Vakıf: 156, Vakıf MYO: 1 ve toplam: 222 öğretim üyesi), İzmir (Devlet: 43, Vakıf: 14, Vakıf MYO: 1 ve toplam: 58 öğretim üyesi) ve Ankara (Devlet: 31, Vakıf: 26 ve toplam: 57 öğretim üyesi) şeklindedir. Bu üç şehirde toplam 337 öğretim üyesi bulunmaktadır. Bu sayı, Türkiye'deki üniversitelerde yer alan 857 pazarlama öğretim üyesinin, %39,3'ünü oluşturmaktadır.

Son olarak yayın sayıları incelenmiştir. Genel olarak “Profesör” ünvanlı öğretim üyelerinin ortalama akademik yayın sayısı 56,7, “Doçent” ünvanlı öğretim üyelerinin ortalama akademik yayın sayısı 45,8, “Doçent” ünvanına sahip Doktor Öğretim Üyelerine ait ortalama akademik yayın sayısı 37,6 ve son olarak “Doktor Öğretim Üyesi” ünvanına sahip öğretim üyelerinin ortalama akademik yayın sayısı ise 20,6 şeklindedir. Bu durumun akademik hiyerarşi ile uyumlu olduğunu söylemek mümkündür. Diğer bir deyişle, akademik hayatta daha fazla zaman geçiren ve dolayısıyla da daha fazla yayın yapma imkanı bulan “Profesör” ünvanlı öğretim üyelerinin ortalama yayın sayılarının, diğer öğretim üyelerinin ortalama yayın sayılarına nazaran yüksek olması beklenen bir sonuçtur. Demirtaş (2022) tarafından ortaya konan çalışmadaki sonuçlar da bu durum ile örtüşmektedir.

“Profesör” ünvanlı öğretim üyelerinin ortalama kitap sayısının (2,7), diğer öğretim üyelerinden yüksek olarak tespit edilmiştir. “Doçent” ünvanlı öğretim üyelerinin ise ortalama kitap bölümü sayısının (7,3) diğer öğretim üyelerinden daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. “Doçent” ünvanlı öğretim üyelerinin kitap bölümü sayısı ortalamalarının yüksek oluşunu, 2016 Aralık Doçentlik başvurularından itibaren getirilen yayın zorunluluğu ile izah etmek mümkündür (2016 Aralık Dönemi Doçentlik Başvuru Şartları, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Temel Alanı, 2016). Genel olarak, kitap bölümü yazmanın kitap yazmaya göre daha az emek ve zaman gerektirdiği düşünüldüğünde, “Doçent” ünvanına sahip öğretim üyelerinin daha fazla kitap bölümü yazmayı tercih ettiklerini söylemek mümkündür.

“Profesör” ünvanına sahip öğretim üyelerinin hem ortalama ulusal hakemli makale sayısında (11,8) hem de ortalama uluslararası hakemli makale sayısında (16,1) diğer öğretim üyelerine nazaran önde olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde “Profesör” ünvanlı öğretim üyelerinin ulusal konferanslarda sundukları ortalama bildiri sayısının (4,9) hem de uluslararası konferanslarda sundukları ortalama bildiri sayısının (14,6) diğer öğretim üyelerine kıyasla yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ayrıca bu çalışmaya benzer konularda araştırma yapmak isteyen akademisyen ve araştırmacılara önerilerde bulunmak da mümkündür. Araştırmadaki veriler “YÖK Akademik” veri tabanından toplanmıştır. Türkiye'deki üniversitelerin ve ilgili bölümlerin internet siteleri tek tek ziyaret edilip pazarlama bilim alanında çalışan öğretim üyeleri tespit edilerek, ortaya çıkan sonuçları kıyaslamak mümkündür.

Ancak burada öğretim üyelerinin dinamik olarak profil bilgilerini güncelleme durumu göz önüne alınmalı, yapılan farklı ya da benzer araştırmalar arasındaki sürenin uzamasının, profil güncelleme ihtimalini de arttırabileceği, bu durumun araştırmalar arasında farklılıklara yol açabileceği, dolayısıyla bunların yapılan araştırmaları kıyaslamayı güçleştirebileceği unutulmamalıdır.

Araştırma kapsamı genişletilerek, araştırma öğretim elemanı bazında tekrarlanabilir. Dolayısıyla araştırma kapsamına öğretim üyeleri haricinde; “Öğretim Görevlisi” ve “Araştırma Görevlisi” ünvanı taşıyan öğretim elemanları da dahil edilebilir. Hatta “YÖK Akademik” veri tabanında yer alan diğer kriterler de inceleme kapsamına alınıp, daha geniş ve kapsamlı bir çalışma yapmak diğer bir öneri olabilir. Ayrıca bu araştırmada yer alan kriterler dikkate alınarak, dünya genelinde pazarlama bilim alanında çalışan öğretim üyeleri hatta öğretim elemanları bazında bir araştırma yapmak ve ortaya çıkan sonuçları kıyaslamak mümkündür.

Son olarak 06 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde yaşanan depremler nedeniyle, depremden etkilenen illerdeki üniversitelerde görev yapan pazarlama bilim alanında çalışan öğretim üyelerinin olası vefat, yaralanma, il ya da üniversite değiştirme gibi durumları da dikkate alındığında, öğretim üyelerine ait güncel durumu ortaya koymak adına bu çalışma tekrarlanabilir.

Yazar Katkıları: NV: Fikir, veri toplanması, veri analizi, bulguların yorumlanması; AD: Fikir, tasarım, kaynak taraması, makalenin yazılması, danışmanlık/denetleme, veri analizi, bulguların yorumlanması, eleştirel okuma/inceleme.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, bu makalenin yayınlanmasıyla ilgili herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedirler.

Etik Standartlara Uygunluk: Araştırmada kullanılan verilerin elde edildiği YÖK Akademik veri tabanı, kamuya açık olduğundan etik kurul onayına ihtiyaç duyulmamıştır.

Kaynakça

- 2016 Aralık Dönemi Doçentlik Başvuru Şartları, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Temel Alanı (2016). Tablo 11 - Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Temel Alanı. Erişim adresi https://www.uak.gov.tr/Documents/docentlik/2016-aralik-donemi/basvuru-sartlari/TA_Tablo11_2016A_030316.pdf (07 Şubat 2023).
- 2547 Sayılı Kanun (1981). Yükseköğretim Kanunu. Resmî Gazete Tarihi: 06.11.1981, Resmî Gazete Sayısı: 17506, Erişim adresi <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2547.pdf> (07 Şubat 2023).
- 7437 Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. (2023, 09 Şubat). Resmi Gazete (Sayı: 32099). Erişim adresi <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/02/20230209.pdf> (06 Nisan 2023).
- Akgül, M., ve Akdağ, M. (2018). İletişim eğitimi ve disiplinlerarasılık: İletişim fakültelerindeki akademisyen profili üzerine bir değerlendirme. *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, (31), 1-20.
- Aslan, M., Erol, M., ve Öztürk, E. K. (2020). Türkiye’de yükseköğretimde muhasebe-fınans öğretim elemanı dağılımlarının incelenmesi. *Muhasebe ve Denetime Bakış*, 20(60), 117-132.
- Baytok, A., Boyraz, M., ve Kabakulak, A. (2019). Turizm/turist rehberliği bölümü akademisyenlerinin profili: Türkiye üniversiteleri örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(68), 1038-1049.
- Can, C. E., ve Ceylan, U. (2022). Turizm bölümlerinde yöneticilik yapan akademisyenlerin eğitim profili. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(12), 1765-1776.
- Çakır Koçak, Y., Öztürk Can, H., Yücel, U., Demirelöz Akyüz, M., ve Çeber Turfan, E. (2017). Türkiye’de ebelik bölümlerinin akademik ve fiziki profili. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 4(2), 88-97.
- Çiçek, İ. (2022). Coğrafya bölümleri kadrosundaki coğrafya alan dışı eğitimli öğretim üyelerinin profilleri. *Türk Coğrafya Dergisi*, 80, 7-20.
- Çilsalar, H. (2011). *Erciyes Üniversitesi öğretim üyeleri profili* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Erciyes Üniversitesi.
- Çiçekdağı, C. (2021). İlk bakışta felsefe bölümlerimizin ve “Felsefe Bilim Alanı” ile ilişkili öğretim üyelerimizin profili. *Kaygı. Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi*, 20(2), 581-627.
- Demirtaş, M. C. (2022). Türkiye’de pazarlama alanında yer alan kadın akademisyenlerin profilleri üzerine bir araştırma. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(84), 1606-1631.
- Devlet Yükseköğretim Kurumlarında Öğretim Elemanı Norm Kadrolarının Belirlenmesine ve Kullanılmasına İlişkin Yönetmelik (2018). Erişim adresi <https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=27923&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeligi&mevzuatTertip=5> (07 Şubat 2023).
- Dönmez, R. Ö., ve Özsoy, S. A. (2013). Türkiye’de hemşirelik yükseköğretiminde araştırma görevlisi profili. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2), 51-61.
- Erişti, B. (2013). Türk üniversitelerinde eğitim programları ve öğretim anabilim dalında görev yapan öğretim elemanlarının profilleri. *Eğitim ve Bilim*, 38(167), 312-326.
- Kölgeliler, Y. Ö., ve Efiltili Atay, S. (2022). Türkiye’de devlet üniversitelerinde iletişim eğitimi veren meslek yüksekokulu programlarının öğretim elemanı profili. *7th International “Communication in the New World” Congress Proceedings Book* (s. 1-21), 2-4 March 2022, Izmir, Türkiye.

- Kurban-Kuzu, N., ve Ulusoy, M. F. (2008). Hemşirelik doktora derecesine sahip öğretim üyelerinin uluslararası atıf indeksleri kapsamındaki dergilerde yayımlanan bilimsel makalelerinin profili. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 10(3), 15-25.
- Nas, S., ve Çelik, B. (2013). Türkiye'deki denizcilik eğitimi veren kurumların akademisyen profili. *Journal of ETA Maritime Science*, 1, 7-14.
- Özdemirkrın, M., ve Öner, S. (2017). Türkiye'de kadın uluslararası ilişkiler akademisyenlerinin profili: Marmara Bölgesi. *Fe Dergi*, 9(1), 92-112.
- Özer, B., Öner, C., ve Güney, K. (2007). Teknik eğitim fakültelerinde öğretim elemanı profili. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 123-127.
- Tahtaloğlu, H. (2021). Akademik kadrolar açısından norm kadro uygulamalarına genel bir bakış. *Alanya Akademik Bakış Dergisi*, 5(2), 1107-1124.
- Temizkan, R., ve Behremen, C. (2017). Turizm yükseköğretimi veren kurumlarda görevli akademisyenlerin profili. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 4(1), 1-12.
- TR Dizin Yardım Masası (2023). Ne tür bir çalışma etik kurul incelemesi gerektirmez?. Erişim adresi <https://confluence.ulakbim.gov.tr/pages/viewpage.action?pageId=100433973> (05 Şubat 2023).
- YÖK Üniversiteler (2023). Erişim adresi <https://www.yok.gov.tr/universiteler/universitelerimiz> (06 Şubat 2023).
- YÖK Akademik (2022). Arama sonuçları. Erişim adresi <https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/searchResultviewListAuthorAndScFields.jsp> (11.12.2022-19.12.2022).
- YÖK Akademik Üniversiteler (2022). Erişim adresi <https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/universityListview.jsp> (10.12.2022).

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) Lisansı standartlarında; kaynak olarak gösterilmesi koşuluyla, ticari kullanım amacı ve içerik değişikliği dışında kalan tüm kullanım (çevrimiçi bağlantı verme, kopyalama, baskı alma, herhangi bir fiziksel ortamda çoğaltma ve dağıtma vb.) haklarıyla açık erişim olarak yayımlanmaktadır. / *This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) License, which permits non-commercial reuse, distribution and reproduction in any medium, without any changing, provided the original work is properly cited.*

Yayıncı Notu: Yayıncı kuruluş olarak Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) bu makalede ortaya konan görüşlere katılmak zorunda değildir; olası ticari ürün, marka ya da kuruluşlarla ilgili ifadelerin içerikte bulunması yayıncının onayladığı ve güvence verdiği anlamına gelmez. Yayıncının bilimsel ve yasal sorumlulukları yazar(lar)ına aittir. TÜBA, yayınlanan haritalar ve yazarların kurumsal bağlantıları ile ilgili yargı yetkisine ilişkin iddialar konusunda tarafsızdır. / *Publisher's Note: The content of this publication does not necessarily reflect the views or policies of the publisher, nor does any mention of trade names, commercial products, or organizations imply endorsement by Turkish Academy of Sciences (TÜBA). Scientific and legal responsibilities of published manuscript belong to their author(s). TÜBA remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.*